కవితా!ఓ కవితా!

కవితా! ఓ కవితా !
నాయువకాశల నవపేశలసుమగీతావరణంలో
నినునే నొక సుముహూర్తంలో,
అతిసుందర సుస్యందనమందున
దూరంగావినువీధుల్లో విహరించే
అందనిఅందానివిగా
భావించినరోజులలో,
నీకై బ్రతుకే ఒక తపమై
వెదుకాడేనిమిషాలందు నిషాలందున,
ఎటునే చూసిన చటులాలంకారపు
మటుమాయలనటనలలో
నీరూపం కనరానందున,
నాగుహలో, కుటిలో,చీకటిలో
ఒక్కడనైస్రుక్కిన రోజులులేవా ?

నీప్రాబల్యంలో,
చిరదీక్షా శిక్షా తపస్సమీక్షణలో,
నిశ్చలసమాధిలో,
సర్గదారపుతోరణమై వ్రేలిననా
మస్తిష్కంలో
ఏయేఘోషలు, భాషలు,దృశ్యాల్ తోచాయో?
నేనేయే చిత్రవిచిత్ర శ్యమంత
రోచిర్నివహంచూశానో :
నాగీతం ఏయే శక్తులలో
ప్రాణస్పందనపొందిందో ?
నీకైనే నేరిన వేయేధనులో,
ఏయేమూలల వెదికినప్రోవుల
ప్రోవులరణన్ని నాదాలో;

నడిరేయాకస మావర్తించిన.
మేఘూలావర్షించిన,
ప్రచండఝుంఝూ ప్రభంజనం
గజగజలాడించిన
నడిసంద్రపు కెరటాల్లో మ్రోగిన
శంఖారావం,ఢంకాధానం ;

ఆ రాత్రే,
కారడవులలోలయాతీతమై
విరుతించిననానా జంతుధనులో?
నక్ష త్రాంతర్నిబిడనిఖిలగానం,
భూకంపాలు,ప్రభుత పతనాలు,
విప్లవం,యుద్ధం,
అన్నీనీ చైతన్యం:
నీవిశరూప సాక్షా త్కారం

మరినిన్ను స్మరిస్తే
నాకగుపించే దృశ్యాలా?
వినిపించేభాష్యాలా ?
అగ్నిసరస్సున వికసించిన వజ్రం:
ఎగిరేలోహశ్యేనం:
ఫిరంగిలోజరం ధనించేమృదంగ నాదం

ఇంకానే నేం విన్నానా ?
నడిరేయినిద్దురలో
అపుడేప్రసవించిన శిశువునెడద నిడుకొని
రుచిరసప్నాలను కాంచే
జవరాలిమనఃప్రపంచపు , టావర్తాలు:
శిశువుచిత్ర నిద్రలో
ప్రాచీనస్మృతు లూచేచప్పుడు :
వైద్యశాలలో,
శస్త్రకారునిమహేంద్రజాలంలో,
చావుబ్రతుకుల సంధ్యాకాలంలో
కన్నులుమూసినరోగార్తుని
రక్తనాళసంస్పందన :
కాలువనీళులలో జారిపడి
కదలకనైనా చాలని

త్రాగుబోతువ్య క్తావ్య క్తాలాపన:
ప్రేలాపన:

కడుపుదహించుకుపోయే
పడుపుకత్తెరాక్షసరతిలో
అర్ధనిమీలతనేత్రాల
భయంకరబాధల పాటలపల్లవి :
ఉరితీయబడ్డశిరస్సు చెప్పిన రహస్యం:
ఉన్మాదిమనస్సినీవాలిలో
ఘూకంకేకా,భేకంబాకా :
సమ్మెకట్టినకూలీల,
సమ్మెకట్టినకూలీల భార్యల, బిడ్డల
ఆకటిచీకటి చిచ్చుల

హాహాకారం: ఆర్తారావం :
ఒకలక్ష నక్షత్రాలమాటలు,
ఒకకోటి జలపాతాలపాటలు,
శతకోటిసముద్రతరంగాలమ్రోతలు :
విన్నానమ్మా: విన్నా, నెన్నో విన్నాను.
నావిన్నవి కన్నవి విన్నవించగా
మాటలకైవెదుకాడబోతే---
అవి,
పుంఖానుపుంఖాంగా
శ్మశానాలవంటినిఘంటువుల దాటి,
వ్యాకరణాలసర్పపరిషంగం వదలి---
వడిగా,వడివడిగా
వెలువడినై,పరుగిడినై, నా యెదనడుగిడినై:
ఆ చెలరేగినకలగాపులగవు
విలయావర్తపు
బలవత్ఝురవత్ పరివర్తనలో.
నేనేయే వీధులలో
చంక్రమణంచేశానో,
నాసృష్టించిన గానంలో
ప్రక్షుళితమామక పాపపరంపర
లానందవశంవద హృదయునిజేస్తే--
నీకైమేలుకొనిన
సకలేంద్రియములతో

ఏదిరచిస్తున్నానో, చూస్తున్నానో,
ఊపిరితీస్తున్నానో
నిరికల్పసమాధిలో
నాప్రాణం నిరాణం పొందిందో,
అటునను మంత్రించిన,
సమ్ముగ్ధంగావించినఆ గాంధరానికి,
తారానివహపుప్రేమసమాగమంలో
జన్మించినసంగీతానికి.......
నానాడుల తీగలపైసాగిన
నాదబ్రహ్మపుపరిచుంబనలో,.
ప్రాణావసానవేళాజనితం,
నానాగానానూనసానావళితం,
బ్రతుకునుప్రచండభేరుండగరు
త్పరిరంభంలోపట్టిన గానం,
సుఖదు:ఖాదికదందాతీతం.
అమోఘ,మగాధ, మంచిత్య,మమేయం,
ఏకాంతం,ఏకైకం,
క్షణికమైశాశతమైన దివ్యానుభవం,
బ్రహ్మసుభవంకలిగించిన,
ననుకరిగించిన కవనఘృణీ:
రమణీ:
కవితా: ఓ కవితా :

నాజనని గర్భంలో,
ఆకారంలేకుండా నిద్రిస్తూన్న
నాఅహంకారానికి
ఆకలిగొల్పించిన నాడో:
నాబహిరంత రింద్రియాలలో
ప్రాణంప్రసరించగ, నే నీ భూలోకంలోపడి
సుఖదు:ఖాలేవేవో
వస్తూంటేతలదాలిచి
ప్రపంచపరిణాహంలో
ప్రయాణికుడనై,
పరివ్రాజకుడనై,
విహలంగావర్తించేవేళ
అభయహస్తముద్రతో ననుదరిసిన
నన్నుపునీతుని కావించినకవితా :

లలితలలిత కరుణామహితా:
అనుపమితా:
అపరిమితా:
కవితా: ఓ కవితా :

నేడోనా ఊహాంచల
సాహసికాంసంకప్పిన నా
నిట్టూర్పులువినిపిస్తాయా ?
నేనేదో విరచిస్తానని,
నారచనలలో లోకంప్రతిఫలించి,
నాతపస్సు ఫలించి,
నాగీతం గుండెలలోఘూర్ణిల్లగ
నాజాతి జనులుపాడుకొనే
మంత్రంగామ్రోగించాలని
నాఆకాశాలను
లోకానికిచేరువుగా,
నాఆదర్శాలను
సోదరులంతాపంచుకునే
వెలుగులరవల జడిగా,
అందీఅందకపోయే
నీచేలాంచములవిసరుల
కొసగాలులతోనిర్మించిన
నానుడి నీ గుడిగా,
నాగీతం నై వేద్యంగా,హృద్యంగా,
అర్పిస్తానో
నావిసరిన రస విస్మృమర
కుసుమపరాగం :
ఓహో: ఓ రసధుని : మణిఖని: జననీ : ఓ కవితా :
కవితా: కవితా : ఓ కవితా :

1937

మహాప్రస్థానం

Previous Next

11వ భాగము

నవకవిత

సింధూరం, రక్తచందనం,
బందూకం, సంధ్యారాగం,
పులిచంపిన లేడినెత్తురూ,
ఎగరేసిన ఎర్రజెండా,
రుద్రాలిక నయనజాలిక,
కలకత్తా కాళిక నాలిక
కావాలోయ్ నవకవనానికి--

ఘాటెక్కిన గంధక ధూమం,
పోటెత్తిన సప్త సముద్రాల్,
రగులుకొనే రాక్షసబొగ్గూ,
బుగులుకొనే బుక్కాగుండా,
వికసించిన విద్యుత్తేజం,
చెలరేగిన జనసమ్మర్దం
కావాలోయ్ నవకవనానికి--

రాబందుల రెక్కల చప్పుడు,
పొగగొట్టపు భూంకార ధ్వని,
అరణ్యమున హరీంద్ర గర్జన,
పయోధర ప్రచండ ఘోషం
ఖడ్గమృగోదగ్రవిరావం,
ఝర్ఝూనిల షడ్జధ్వానం
కావాలోయ్ నవకవనానికి--

కదిలేదీ కదిలించేదీ,
మారేదీ మార్పించేదీ,
పాడేదీ పాడించేదీ.
పెనునిద్దుర వదలించేదీ,
మునుముందుకు సాగించేదీ,

పరిపూర్ణపు బ్రతుకిచ్చేదీ
కావాలోయ్ నవకవనానికి.

3-8-1937

దేశ చరిత్రలు

ఏ దేశ చరిత్ర చూసినా
ఏమున్నది గర కారణం ?
నరజాతి చరిత్ర సమస్తం
పరపీడన పరాయణతం.

నరజాతి చరిత్ర సమస్తం
పరస్పరాహరణోద్యోగం :
నరజాతి చరిత్ర సమస్తం
రణరక్త ప్రవాహసిక్తం.

బీభత్సరస ప్రధానం,
పిశాచగణ సమవాకారం :
నరజాతి చరిత్ర సమస్తం
దరిద్రులను కాల్చుకుతినడం.

బలవంతుల దుర్బల జాతిని
బానిసలను కావించారు ;
నరహంతలు ధరాధిపతులై
చరిత్రమున ప్రసిద్ధి కెక్కిరి.

రణరంగం కానిచోటు భూ
స్థలమంతా వెదకిన దొరకదు :
గతమంతా తడిసె రక్తమున,
కాకుంటే కన్నీళులతో.

చల్లారిన సంసారాలూ,
మరణించిన జన సందోహం,
అసహాయుల హాహాకారం
చరిత్రలో మూలుగుతున్నవి.

వైషమ్యం, సార్థపరతం,
కౌటిల్యం, ఈర్ష్యలు, స్పర్ధలు.

మాయలతో మారు పేర్లతో
చరిత్రగతి నిరూపించినవి.

చెంఘీజ్ ఖాన్, తామర్లేనూ,
నాదిర్షా, ఘజ్నీ, ఘోరీ,
సికందరో ఎవడైతేనేం ?
ఒక్కొక్కడూ మహాహంతకుడు.

వైకింగులు, శేతహూణులూ,
సిథియన్లూ, పారశీకులూ,
పిండారులు, థగ్గులు కట్టిరి
కాలానికి కత్తుల వంతెన.

అజ్ఞానపు టంధయుగంలో
ఆకలిలో, ఆవేశంలో---
తెలియని ఏ తీవ్రశక్తులో
నడిపిస్తే నడిచి మనుష్యులు

అంతా తమ ప్రయోజకతం,
తామే భువి కధినాధులమని,
స్థాపించిన సామ్రాజ్యాలూ,
నిర్మించిన కృత్రిమచట్టాల్

ఇతరేతర శక్తులు లేస్తే
పడిపోయిన పేకమేడలై:
పరస్పరం సంఘర్షించిన
శక్తులలో చరిత్ర పుట్టెను.

చిరకాలం జరిగిన మోసం,
బలవంతుల దౌర్జన్యాలూ,
ధనవంతుల పన్నాగాలూ
ఇంకానా : ఇకపై చెల్లవు.

ఒక వ్యక్తి మరొక్క వ్యక్తి
ఒక జాతిని వేరొక జాతి
పీడించే సాంఘిక ధర్మం
ఇంకానా? ఇకపై సాగదు.

చీనాలో రిక్షావాలా,

చెక్ దేశపు గనిపనిమనిషీ,
ఐర్లాండున ఓడ కళాసీ,
అణగారిన ఆర్తులందరూ--

హాటెన్‌టాట్, జూలూ, నీగ్రో,
ఖండాంతర నానా జాతులు
చారిత్రక యథార్థతతం
చాటిస్తా రొక గొంతుకతో.

ఏ యుద్ధం ఎందుకు జరిగెనో ?
ఏ రాజ్యం ఎన్నాళ్ళుందో ?
తారీఖులు, దస్తావేజులు
ఇవి కావోయ్ చరిత్రకర్థం.

ఈ రాణీ ప్రేమ పురాణం,
ఆ ముట్టడికైన ఖర్చులూ,
మతలబులూ, కైఫీయతులూ
ఇవి కావోయ్ చరిత్రసారం

ఇతిహాసపు చీకటి కోణం
అట్టడుగున పడి కాన్పించని
కథలన్నీ కావాలిప్పుడు :
దాచేస్తే దాగని సత్యం.

నైలునదీ నాగరికతలో
సామాన్యుని జీవన మెట్టిది ?
తాజమహల్ నిర్మాణానికి
రాళ్ళెత్తిన కూలీలెవరు ?

సామ్రాజ్యపు దండయాత్రలో
సామాన్యుల సాహసమెట్టిది ?
ప్రభువెక్కిన పల్లకి కాదోయ్,
అది మోసిన బోయీలెవరు ?

తక్షశిలా, పాటలిపుత్రం,
మధ్యధరా సముద్రతీరం,
హరప్పా, మొహెంజొదారో,
క్రో - మాన్యాన్ గుహముఖాల్లో--

చారిత్రక విభాతసంధ్యల
మానవకథ వికాసమెట్టిది ?
ఏ దేశం ఏ కాలంలో
సాధించిన దే పరమార్థం ?

ఏ శిల్పం ? ఏ సాహిత్యం?
ఏ శాస్త్రం ? ఏ గాంధర్వం ?
ఏ వెల్గులకీ ప్రస్థానం ?
ఏ స్వప్నం ? ఏ దిగిజయం ?

10-4-1938

జ్వాలాతోరణం

స్వర్గనరకములచ్ఛాయా దేహళి,
తెలి,నలితలుపులు తెరచి,మూసుకొని-
సర్గవిలయ హేమంతవసంత
ధ్వాంతకాంతి విక్రాంత వెళలో,

చావుపుట్టుకల పొలిమేరలలో
ఆవులించెనొక చితాగ్ని కుండం:
అనాధజీవులసమాధుల్నీ
అఘోరించి ఘోషించాయి :

ఇదేమి: లోకం హిరణ్యనేత్రుని
పదాఘాతమునప్రతిధ్వనించగ,
కురుక్షేత్రమునక్రుద్ధవృకోదరు
గదాఘాతమునగజగజలాడగ,

జాతిజాతి నిర్ఘాత పాతనం
ఘాతహేతువై,కాల్కేతువై,
అదెసంవర్తపు తుపానుమేఘం
తొలిగర్జించిన తూర్యవిరావం:

ప్రదీప్తకీలాప్రవాళమాలా
ప్రపంచవేలాప్రసారములలో,
మిహిరవాజితతి: మఖవ ధనుర్ద్యుతి:
పుడమికినేడే పుట్టినరోజట:

1938

మానవుడా!

రాశిచక్రగతులలో

రాత్రిందివాలపరిణామాలలో,
బ్రహ్మాండగోళాల పరిభ్రమణాలలో,
కల్పాంతాలకుపూరం కదలిక పొందిన
పరమాణువుసంకల్పంలో,
ప్రభవంపొందినవాడా :
మానవుడా: మానవుడా :

సౌందర్యంఆరాధించేవాడా :
కవితలో,శిల్పంలో---
పురుగులో,పుష్పంలో--
మెరుపులో,మేఘంలో
సౌందర్యంఆరాధించే వాడా :
జీవించేవాడా:
సుఖించేవాడా: దు:ఖించేవాడా:
విహలుడా: వీరుడా :
ప్రేమించేవాడా:
వియోగీ: యోగీ : భోగీ :త్యాగీ:

ఆలోచనలుపోయేవాడా :
అనునిత్యంఅనేషించేవాడా :
చెట్టూ,చెరువూ, గట్టూ,పుట్టా
ఆకసంలో,సముద్రంలో
అనేషించేవాడా:
అశాంతుడా: పరాజయం ఎరుగనివాడా:
ఊర్ధదృష్టీ: మహామహుడా:
మహాప్రయాణికుడా:
మానవుడా: దానవుడా :
కాట్లాడుకునేవాడా :
ఓరలేనివాడా:
సంకుచితసభావుడా:
అయ్యో: మానవుడా :

ఓహో: మానవుడా :
ధర్మస్థాపనకుయుద్ధంచేసేవాడా:
అన్యాయంభరించలేనివాడా :
ఆదర్శజీవీ: మహాత్మా : మానవుడా:
ఆసియా,అమెరికా, యూరప్,

ఆఫ్రికా,ఆస్ట్రేలియాలలో
సముద్రదీపాలలో,
పట్టణాలలో,పల్లెలలో,
ధనివో,దరిద్రుడవో,
వృద్ధుడవో,యువకుడవో,
తెల్లని,నల్లని, ఎర్రని, పచ్చనిరంగో,
బలవంతుడివో,బలహీనుడివో
బ్రతికేవాడా: పాడేవాడా : మానవుడా: మానవుడా :
అవిభక్తకుటుంబీ:
ఏకరక్తబంధూ:
మానవుడా: మానవుడా :
అనేకభాషలు మాట్లాడేవాడా:
అనేకస్థలాలలోతిరిగేవాడా :
అనేకకాంతులు వెదజల్లేవాడా:
సహృదయా: సదయా : సన్మార్గగామీ:

సముద్రాలుదాటేవాడా :
ఎడారులూ,పరతాలూ గడచేవాడా:
ఆకాశాలనువెదికేవాడా :
నక్షత్రాలనుశోధించేవాడా :
పిపాసీ: తపసీ :

వంతెనలునిర్మించేవాడా :
వైద్యశాలలు,వస్తుప్రదర్శనశాలలు,
గ్రంథాగారాలు,పరిశ్రమాలయాలు,
ధూమశకటాలూ,నౌకలూ, విమానాలూ
నిర్మించినవాడా:
దూరదృష్టి,దూరశ్రవణ శక్తులు
సాధించినవాడా:
మానవుడా: మానవుడా :

రసైకజీవీ:
కవీ: నటుడా : శిల్పాచార్యా:
గానకళాకోవిదుడా: వేదాంతీ :
విజ్ఞానధనీ: భావధునీ :

దుఃఖమయా: దయాశూ : పరదుఃఖాసహనశీలీ:
చీమనికూడచంపటానికి

చేతులురానివాడా :
బుద్ధమూర్తీ:
జీసస్:
సంఘవశూ: శ్రమైకజీవీ :
శరీరపరీవృతుడా :
ఘర్మవర్ష వయోధుడా:
రక్తకణసమష్టి కుటుంబీ:
కష్టజీవీ: కార్మికుడా : మానవుడా
కూలీ: మాలీ : రైతూ :
గుడిసెలలోబ్రదికేవాడా :
గంజినీళ్ళుతాగి కాలం గడిపేవాడా :
కడుపెడుసంతానం కలిగినవాడా:
ఆకలికన్నూ: మానవుడా :
తిరగబడేవాడా: ప్రశ్నించేవాడా :
అన్యాయాలకుఆహుతి కావటానికైనా
జంకనివాడా :
ఖైదీ:
రౌడీ:
ఖూనీకోర్:
బేబి:
మానవుడా: మానవుడా :

1938

ప్రతిజ్ఞ

పొలాలన్నీ,
హలాలదున్నీ,
ఇలాతనంలో హేమం పిండగ---
జగానికంతాసౌఖ్యం నిండగ--
విరామమెరుగక పరిశ్రమించే,
బలంధరిత్రికి బలికావించే,
కర్షకవీరుల కాయం నిండా
కాలువకట్టేఘర్మ జలానికి,
ఘర్మజలానికి.
ధర్మజలానికి,
ఘర్మజలానికి ఖరీదులేదోయ్ :

నరాలబిగువూ,
కరాలసత్తువ
వరాలవర్షంకురిపించాలని,
ప్రపంచభాగ్యం వర్ధిల్లాలని----
గనిలో,వనిలో, కార్ఖానాలో
పరిక్లమిస్తూ,
పరిప్లవిస్తూ,
ధనికసామికి దాస్యం చేసే,
యంత్రభూతములకోరలు తోమే,
కార్మికవీరుల కన్నుల నిండా
కణకణ మండే,
గలగలతొణకే
విలాపాగ్నులకు,విషాదాశ్రులకు
ఖరీదుకట్టేషరాబు లేడోయ్:

నిరపరాధులైదురదృష్టంచే

చెరసాలలోచిక్కేవాళ్ళూ---
లోహరాక్షసుల పదఘట్టనచే
కొనప్రాణంతోకనలేవాళ్ళూ--
కష్టంచాలకకడుపుమంటలే
తెగించిసమ్మెలు కట్టేవాళ్ళూ---
శ్రమనిష్ఫలమై,
జనినిష్ఠురమై,
నూతినిగోతిని వెదకేవాళ్ళూ--
అనేకులింకాఅభాగ్యులంతా,
అనాధలంతా
అశాంతులంతా
దీర్ఘశ్రుతిలో,తీవ్రధనితో
విప్లవశంఖంవినిపిస్తారోయ్ :

కావున- లోకపుటన్యాయాలూ,
కాల్చేఆకలి, కూల్చే వేదన,
దారిద్ర్యాలూ,దౌర్జన్యాలూ
పరిష్కరించే,బహిష్కరించే
బాటలుతీస్తూ,
పాటలువ్రాస్తూ,
నాలోకదలే నవ్యకవితం
కార్మికలోకపుకల్యాణానికి,
శ్రామికలోకపు సౌభాగ్యానికి,
సమర్పణంగా
సమర్చనంగా---
త్రిలోకాలలో
త్రికాలాలలో,
శ్రమైకజీవన సౌందర్యానికి
సమానమైనదిలేనేలేదని
కష్టజీవులకు,
కర్మవీరులకు
నిత్యమంగళంనిర్దేశిస్తూ,
సస్తివాక్యములుసంధానిస్తూ,
సర్ణవాద్యములుసంరావిస్తూ ---
వ్యథార్తజీవిత యథార్థ దృశ్యం
పునాదిగాఇక జనించబోయే
భావివేదములజీవనాదములు

జగత్తుకంతాచవులిస్తానోయ్:

కమ్మరికొలిమీ, కుమ్మరి చక్రం,
జాలరిపగ్గం,
సాలెలమగ్గం,
శరీరకష్టంస్ఫురింపజేసే
గొడ్డలి,రంపం, కొడవలి, నాగలి,
సహస్రవృత్తుల సమస్తచిహ్నాలు---
నావినుతించే,
నావిరుతించే,
నావినిపించే నవీన గీతికి,
నావిరపించే నవీనరీతికి,
భావం:
భాగ్యం:
ప్రాణం:
ప్రణవం.

7 - 5-1937

చేదుపాట

ఔనునిజం, ఔను నిజం,
ఔనునిజం, నీ వన్నది,
నీవన్నది, నీ వన్నది,
నీవన్నది నిజం,నిజం :

లేదుసుఖం, లేదు సుఖం,
లేదుసుఖం జగత్తులో;
బ్రతుకువృధా, చదువువృధా,
కవితవృధా: వృధా, వృధా :

మనమంతాబానిసలం,
గానుగలం,పీనుగులం:
వెనుకదగా, ముందు దగా,
కుడియెడమల దగా,దగా :

మనదీఒక బ్రతుకేనా ?
కుక్కలవలె,నక్కలవలె:
మనదీఒక బ్రతుకేనా ?
సందులలోపందులవలె:

నిజంసుమీ, నిజం సుమీ,
నీవన్నది నిజంసుమీ :
బ్రతుకుఛాయ, చదువుమాయ,
కవితకరక్కాయ సుమీ :

లేదుసుఖం, లేదు రసం,
చేదువిషం జీవఫలం :
జీవఫలం చేదువిషం,
చేదువిషం, చేదు విషం :

ఔనునిజం, ఔను సుమా,
ఔనునిజం నీ వన్నది:
నీవన్నది, నీ వన్నది,
నీవన్నది నిజం,నిజం :

14-5-1937